

Hoa Kỳ quay lại khu vực này để tiếp tục hiện diện chứ không rút đi.

Các giới chức Việt Nam nói rằng họ bày tỏ sự ủng hộ mạnh mẽ đối với việc Hoa Kỳ quay trở lại Đông Nam Á. Trong khi đó, một học giả người Mỹ gốc Việt nói rằng yêu cầu Trung Quốc là một trong các yêu cầu quan trọng sẽ ảnh hưởng đến sự phát triển của mối quan hệ Việt-Mỹ trong những năm tới đây.

Thống đốc bang Massachusetts Jim Webb

Hình: VOA Chinese - Yan Qing

Hôm thứ 3 vừa qua, tại một cuộc họp báo ở Quốc hội Mỹ trước Thống đốc bang Massachusetts Jim Webb mô tả là một sự kiện có tính chất đầu tiên, Đại sứ Việt Nam tại Hoa Kỳ, ông Lê Công Phụng, cho biết rằng Việt Nam ủng hộ việc Hoa Kỳ quay trở lại Đông Nam Á và Đông Á:

"Việt Nam muốn mở rộng hợp tác chính sách ngoại giao của Mỹ là quay lại Đông Nam Á và Đông Á.

Nhà Ngoại trưởng Hoa Kỳ Hillary Clinton đã nói, Hoa Kỳ quay lại khu vực này để tiếp tục hiện diện chứ không rút đi. Chúng tôi ông chính sách đó."

Nhà ngoại giao hàng đầu của Việt Nam tại Washington cam kết rằng Hà Nội sẽ cố gắng hết sức để giúp Hoa Kỳ thực hiện chính sách quay lại Á châu và sẽ tăng cường sự hợp tác với phía Hoa Kỳ trong mọi lĩnh vực, kể cả lĩnh vực an ninh quốc phòng. Ông cũng không quên kêu gọi nước Mỹ tiếp tục giúp đỡ Việt Nam:

"Về phía Hoa Kỳ, chúng tôi hy vọng nước Mỹ tiếp tục giúp đỡ và hỗ trợ chúng tôi. Chúng tôi có thể là tăng trưởng kinh tế cao, cao hàng đầu nhì ở Á châu, sau Trung Quốc. Nhưng để đạt được điều đó chúng tôi vẫn còn là một nước đang phát triển. Chúng tôi vẫn đang ra sức hoàn thiện nền kinh tế thị trường. Vì vậy chúng tôi cần có sự trợ giúp và hỗ trợ từ phía quý vị cho công cuộc phát triển của mình."

Cuộc hội thảo hôm thứ 3 là một trong nhiều sự kiện được tổ chức ở Washington và Hà Nội trong vài tháng qua để đánh dấu kỷ niệm 15 năm bình thường hóa quan hệ ngoại giao Việt-Mỹ.

Hỗ trợ các nhà quan sát tình hình Việt Nam cho rằng quan hệ Việt-Mỹ đang ở trong giai đoạn tốt đẹp hơn bao giờ hết và sẽ tiếp tục phát triển thêm nữa trong lúc hai nước đều quan tâm trọng đại sự trở lại đầy đủ của Trung Quốc.

Hai tuần trước tháng 7, Ngoại trưởng Clinton tuyên bố tại Hà Nội rằng Hoa Kỳ xem Việt Nam "không những một đối tác là một quốc gia quan trọng mà còn là một đối tác chính của chính sách nhân quyền và tăng cường cam kết của người Mỹ trong khu vực Á châu Thái bình dương, đặc biệt là trong vùng Đông Nam Á." Khi phát biểu tại hội nghị cấp cao Diễn đàn Khu vực ASEAN ở Hà Nội, bà Clinton còn nói rằng Hoa Kỳ xem việc giữ gìn quy tắc và tranh chấp chủ quyền ở biển Nam Trung Hoa (Việt Nam gọi là Biển Đông) bằng đường lối đa phương là một "quyền lợi quốc gia".

Nhưng phát biểu này đã khiến cho giới lãnh đạo Trung Quốc phật lòng, và Ngoại trưởng Clinton Khiết Trì đã tuyên bố rằng lối đi của bà Clinton là một hành vi tènecraft Trung Quốc.

Giáo sư Nguyễn Mạnh Hùng của Đại học George Mason, một nhà chính trị học nổi tiếng

những chủ quan trọng trong chính phủ Việt Nam Cộng hòa, cho rằng yêu cầu Trung Quốc là một trong các yêu cầu quan trọng, để nhđoạt sự phát triển của miền bang giao giữa Washington và Hà Nội.

Trong bài tham luận trình bày tại cuộc hội thảo ở Đền Capitol hôm thứ 3, giáo sư Nguyễn Mạnh Hùng nói rằng vì những lý do chính trị, Trung Quốc không muốn Hoa Kỳ và Việt Nam hình thành một mối quan hệ để minh chứng. Nhưng ông cũng nhận thấy rằng Việt Nam có quyền theo đuổi những mối quan hệ ngoại giao với những nước khác để bảo vệ chủ quyền và sự toàn vẹn lãnh thổ của mình.

Giáo sư cho biết: "Cả Hoa Kỳ lẫn Việt Nam đều không muốn gây bất bình một cách không cần thiết cho Trung Quốc. Với cách là một siêu cường, Hoa Kỳ có những lợi ích của chính mình Việt Nam.

Xây dựng quan hệ tốt đẹp với Trung Quốc là một việc đáng để cả chúng tôi với Hoa Kỳ, những đối với Việt Nam thì đó là một việc cần thiết. Việt Nam phải thức hi nhận những lợi ích của chính mình, những đòi hỏi phải có một quan hệ láng giềng hữu nghị với Trung Quốc và sự cần thiết là phải khẳng định quyền chủ quyền của mình để theo đuổi những mối quan hệ ngoại giao với những nước khác để bảo vệ chủ quyền và sự toàn vẹn lãnh thổ của mình."

Giáo sư Nguyễn Mạnh Hùng nói thêm rằng việc chú trọng tại những mối quan tâm của Trung Quốc có thể làm cho tiến trình xích lại gần nhau giữa Việt Nam và Hoa Kỳ trở nên chậm chạp hơn, nhưng những đòi hỏi quá đáng và thái độ hung hãn của Trung Quốc trong vài năm gần đây đã đưa tới tình trạng giao thoa với quyền lợi an ninh giữa Việt Nam và Hoa Kỳ.

Giáo sư Nguyễn Mạnh Hùng cũng nhận thấy rằng tổng cộng lại cả sự phát triển quan hệ Việt-Mỹ còn phụ thuộc vào một số yếu tố khác, trong đó có yếu tố dân chủ và nhân quyền. Ông phát biểu như sau:

"Theo thời gian, sự tiếp xúc và trao đổi giữa người Mỹ gốc Việt và những người Việt trong nước cũng như những người đi học ở nước ngoài, kể cả những viên chức chính phủ, sẽ giúp đôi bên thông cảm với nhau những hiểu lầm, thu hẹp cách biệt về nhận thức, và góp phần thúc đẩy cho sự hợp tác giữa Hoa Kỳ với Việt Nam.

Tuy nhiên những người này có thể chắc chắn rằng những đoàn thể của người Mỹ gốc Việt không nêu lên những vấn đề về phạm nhân quyên và hô hào cho dân chúng Việt Nam sẽ làm hình ảnh Việt Nam xấu đi và gây căng thẳng cho mối quan hệ song phương. Những người nhìn vấn đề này từ một góc nhìn khác, chúng ta có thể nói rằng sẽ chỉ trích có tính chất xây dựng về những vấn đề về phạm nhân có thể có một ảnh hưởng tốt.

Trước hết, việc cố gắng thúc đẩy cho nhân quyền phản ánh giá trị và lợi ích của nước Mỹ. Việc cố gắng thúc đẩy nhân quyền không những là một điều đáng mong muốn cho người dân Việt Nam mà còn có thể đưa hai nước và hai dân tộc tiến gần nhau hơn trong quan hệ chính trị, và sẽ thúc đẩy hợp tác chính trị chính là một nền tảng vững chắc cho mối quan hệ bền vững và thân thiện."

Các nhà quan sát tình hình Á châu cho biết quan hệ giữa Hoa Kỳ và các quốc gia vùng Đông Nam Á sẽ có dịp phát triển thêm nữa khi Tổng thống Barack Obama tiếp xúc cuộc họp nghị trường đồng thể Hoa Kỳ-ASEAN tại New York vào ngày 24 tháng này, bên lề phiên họp trường niên của Đại hội đồng Liên hiệp quốc.